

Huvudman

Lärocentrum i Skara Ekonomisk
förening
Org.nr 769606-8381
dan.jakobsson@friskolanmetis.se

Ärendet

Tematisk tillsyn av anställning av lärare och förskollärare vid grundskolan
Friskolan Metis i Skara kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lärocentrum i Skara Ekonomisk förening att senast den **1 september 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att endast lärare med legitimation anställs tillsvidare om de inte omfattas av ett undantag och att lärare utan legitimation endast får anställas för viss tid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Lärocentrum i Skara Ekonomisk förening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Lärocentrum i Skara Ekonomisk förening ska vidta följande åtgärder

Anställningar utan tidsbegränsning

1. Se till att upphöra med att utan tidsbegränsning anställa lärare som saknar lärarlegitimation i fall då undantagsbestämmelserna i 2 kap. 20 § skollagen inte är tillämpliga. För varje tillsvidareanställning av lärare som görs på skolan under perioden 19 februari 2025 – 25 augusti 2025 ska huvudmannen komma in med anställningsbevis och lärarlegitimation (2 kap. 20 § skollagen).

Anställningar med tidsbegränsning

1. Se till att förutsättningarna för sådan försöksverksamhet som avses i 2 kap. 22 b § skollagen är uppfyllda vid nyanställning av ej legitimerade lärare inom ramen för sådan försöksverksamhet. I det ingår att endast anställa personer som genomför en

kompletterande pedagogisk utbildning som syftar till att personen ska uppnå en behörighetsgivande lärarexamen i det eller de ämnena. För varje visstidsanställning av lärare som görs på skolan under perioden 19 februari 2025–25 augusti 2025 ska huvudmannen komma in med anställningsbevis (2 kap. 22 b § skollagen och 2 § 3 p. förordning (2016:350) om försöksverksamhet med anställning under viss kompletterande utbildning).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (2024:1065) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende att endast lärare och förskollärare med legitimation anställs utan tidsbegränsning om de inte omfattas av ett undantag samt att lärare och förskollärare utan legitimation endast får anställas för viss tid. Tillsynen omfattar anställningar som skett från och med den 1 juli 2022. Friskolan Metis i Skara kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom oanmält besök på skolenheten den 28 januari 2025. Som en del av tillsynen har en intervju med rektorn genomförts. Skolinspektionen har även granskat dokumentation i form av bland annat anställningsavtal. Skolinspektionen har inhämtat uppgift om lärares legitimation från Skolverket. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Föreläggande

Anställningar utan tidsbegränsning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkomna anställningsavtal framgår att huvudmannen har anställt sex lärare utan tidsbegränsning efter den 1 juli 2022 på skolan. Rektorn berättar i intervju att alla lärarna är legitimerade och att tre av lärarna först hade en provanställning som sedan har gått över till tillsvidareanställningar. Av lärarnas anställningsavtal framgår att lärarna har tillsvidareanställningar. Vid en kontroll mot Skolverkets register över legitimerade lärare och förskollärare framgår att alla lärare, förutom en, antingen har en lärarlegitimation eller en förskollärarlegitimation.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 20 § första stycket skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Enligt 2 kap. 20 § andra stycket skollagen får den som inte har legitimation som lärare dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i (1.) modersmål, (2.) ett yrkesämne i (a) gymnasieskolan, (b) anpassade gymnasieskolan, (c) kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, eller (d) kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå, eller (3.) individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning.

Av 2 kap. 20 § tredje stycket skollagen gäller det som anges i andra stycket bara om (1.) det saknas sökande som har legitimation, (2.) den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i det aktuella ämnet eller på den aktuella kursen, och (3.) det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen.

Av 2 kap. 20 § fjärde stycket skollagen framgår att även en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § tredje stycket och den som ska bedriva undervisning som avses i 17 § får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i anställningsförfarandet av lärare som har anställts utan tidsbegränsning på skolenheten.

Skolinspektionens tillsyn visar att det på skolan finns en lärare som saknar legitimation och som har en tillsvidareanställning, trots att det inte finns några tillämpliga undantag från kravet på att endast lärare med legitimation får anställas som lärare utan tidsbegränsning som är aktuella i detta fall. Att den aktuella läraren anställts utan tidsbegränsning innebär därför att skollagens krav åsidosatts.

Anställningar med tidsbegränsning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inhämtade anställningsavtal framgår att fyra lärare, som har anställts efter den 1 juli 2022 och fortfarande arbetar på skolan, har tidsbegränsade anställningar. Alla lärare förutom en har anställningar som är ett år eller kortare. En lärare är anställd från och med den 7 augusti 2024 till och med den 9 augusti 2026. Rektorn berättar att läraren undervisar elever i årskurserna 4–9 i ämnet slöjd. Huvudmannen har uppgett att läraren är anställd inom ramen för sådan försöksverksamhet som avses i 2 kap. 22 b § skollagen. Rektorn berättar vidare att läraren tidigare har arbetat som lärare i ämnet slöjd på en annan skola, innan läraren anställdes på skolenheten. Läraren har en gymnasial utbildning, men ingen annan utbildning efter det. Rektor uppger att planen är att läraren ska gå lärarutbildningen/kompletterande pedagogisk utbildning men att läraren inte går någon sådan utbildning nu.

Rättslig reglering

I 2 kap. 21 § första stycket skollagen anges att i fråga om tidsbegränsning av en anställning som lärare eller förskollärare i skolväsendet gäller, utöver bestämmelserna i lagen (1982:80) om anställningsskydd, att den som ska bedriva undervisning (1) enligt 18 § får anställas för högst ett år i sänder, (2.) inom ramen för en sådan försöksverksamhet som avses i 22 b § får anställas för högst två år, (3.) inom ramen för en sådan försöksverksamhet som avses i 22 c § får anställas för högst tre år.

Av 2 kap. 21 § andra stycket skollagen framgår att i fall som avses i första stycket 2 får anställningstiden förlängas till högst tre år, och i fall som avses i första stycket 3 högst fyra år, om det finns särskilda skäl.

Enligt 2 kap. 22 b § skollagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, med undantag från 13 §, meddela föreskrifter om en försöksverksamhet med tidsbegränsade anställningar av personer som

(1.) ska bedriva undervisning som lärare i skolväsendet i ett eller flera ämnen där det råder brist på legitimerade och behöriga lärare, (2.) har ämneskunskaper som motsvarar de ämneskunskaper som krävs för en behörighetsgivande lärarexamen i det eller de ämnen som personerna ska bedriva undervisning i, och (3.) genomför en kompletterande pedagogisk utbildning för att uppnå en behörighetsgivande lärarexamen i det eller de ämnena.

Enligt 2 § första stycket förordning om försöksverksamhet med anställning under viss kompletterande utbildning får en huvudman, med undantag från 2 kap. 13 § skollagen, för en period av högst två år anställa en person som (1.) ska bedriva undervisning som lärare i skolväsendet i ett eller flera ämnen där det råder brist på legitimerade och behöriga lärare, (2.) har ämneskunskaper som motsvarar de ämneskunskaper som krävs för en behörighetsgivande lärarexamen i det eller de ämnen som personen ska bedriva undervisning i, och (3.) genomför en kompletterande pedagogisk utbildning som syftar till att personen ska uppnå en behörighetsgivande lärarexamen i det eller de ämnena.

Av bilagan till Skolverkets föreskrifter om vilka ämnen som omfattas av försöksverksamhet med anställning under viss kompletterande utbildning (SKOLFS 2016:62) framgår att biologi, engelska, fysik, geografi, hem- och konsumentkunskap, kemi, matematik, slöjd, spanska, svenska, svenska som andraspråk och teknik i grundskolan årskurs 7–9 ingår.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i anställningsförfarandet av lärare som anställts tidsbegränsat på skolenheten.

Skolinspektionens tillsyn visar att huvudmannen har en lärare som anställts för längre tid än ett år och att denne lärare inte har någon lärarlegitimation. Huvudmannen har uppgett att läraren är anställd inom sådan försöksverksamhet som avses i 2 kap. 22 b § skollagen. Av utredningen framgår dock att läraren inte går någon lärarutbildning, eller någon annan kompletterande pedagogisk utbildning, vilket är ett av kraven för att kunna anställas inom försöksverksamheten. Alla förutsättningar för att kunna anställa någon inom sådan försöksverksamhet som avses i skollagen är därmed inte uppfyllda, vilket är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Lärocentrum i Skara Ekonomisk förenings verksamhet vid Friskolan Metis uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att endast lärare med legitimation anställs tillsvidare om de inte omfattas av ett undantag och att lärare utan legitimation endast får anställas för viss tid. Det finns därför skäl att förelägga Lärocentrum i Skara Ekonomisk förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Anna Hultgren

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Hultgren

X Alice Odéen

Föredragande
Signerat av: Alice Odéen